

कमी म्हणून बदकाच्या विविध जाती इथं गुण्यागोविंदानं मुक्तपणे वावरताना दिसू लागल्या.

हळदी कुंकू बदक पाण्याच्या दिशेनं सरकले. थोड्या अंतरावर चक्रांग बदकाची एक जोडी पोहताना दिसली. त्याच दिशेनं या बदकांनी मोर्चा वळविला. पलीकडच्या काठावर काळविटांचा कळप एकवटलेला दिसला. हरभऱ्याचं रान तुडवीत त्यांनी पाण्याच्या दिशेनं चालायला सुरुवात केली. काळवीट नर उंचावट्यावर उभा होता. माद्यांनी पाण्याला तोंड लावले. त्यातील पाडसावर दुर्बीण स्थिरावली. ४

पाणपक्ष्यांची निरीक्षणे करताना पाण्यावर आलेल्या प्राण्यांच्या नोंदी सुद्धा घेऊ लागलो. पक्ष्यांचं आणि या प्राण्यांचं सहजीवन समजून घेऊ लागलो. पाडसानं पाण्याला तोंड लावलं. त्याच्या आईसारखं कावरंबावरं होऊन पाहत नव्हतं. त्याला अजून धोक्याची जाणीव

नव्हती. ते अजून तरी बिकट प्रसंगाला सामोरं गेलं नव्हतं. त्याच्या कळपानं त्याला सुरक्षित ठेवलेलं. जस-जसं पाडस मोठं होईल तस-तशी संकटाची मालिका त्याला कळू लागेल. तेव्हा ते कानोसा घेऊनच पुढचं पाऊल उचलेल. त्याचे कान रात्रीच्या वेळी डोळे म्हणून काम करतील. तूर्तास त्या पाडसानं पोटभरून पाणी घेतलं. त्यानंतर पाणकणीस गवताच्या बाजूला असलेल्या हिरवळीवर हुंदडलं.

काळविटाचा कळप पाण्यावर आला तेव्हा त्यांनी बराच वेळ घेतला. सगळ्यांनी मनसोक्त पाणी पिऊन घेतलं. बाजूला हुंदडत राहिले. तेव्हा बाभळीवर बसलेल्या ढोकरी पाण्याकडं सरकल्या. काळविटानं स्वतःच्या अस्तित्वाच्या काही खाणाखुणा तिथंच सोडल्या. त्यानं बाभळीच्या खोडाला अंग घासलं. काही वेळानं कळप आलेल्या वाटेनं परत गेला. जिथं काळविटांनी पाणी प्यायला तिथं आता पाच-सहा जांभळ्या पाणकोंबड्या वावरू लागल्या.

आपल्या माहितीला उजाळा : भाग ९

क्र.	प्रश्न	थोडी मदत
१.	Greater Flamingo चे मराठी नाव काय ?	याचे शास्त्रीय नाव Phoenicopterus roseus
२.	गटात न बसणारा खंड ओळखा. ऑस्ट्रेलिया आफ्रिका आशिया दक्षिण अमेरिका	नैसर्गिकरीत्या या भूखंडावर रोहित पक्षी आढळत नाहीत.
३.	जगात रोहित पक्ष्यांच्या एकूण किती प्रजाती आहेत ?	क्रिकेट मधील एका षटकातील एकूण चेंडूची संख्या.
४.	फ्लेमिंगो हे नियतकालिक कोणत्या संस्थेकडून प्रकाशित होते ?	हे गुजरात राज्यातून प्रकाशित होते.
५.	सात दशलक्ष वर्षांपूर्वी रोहित पक्षी उत्क्रांत झाले असल्याचा पुरावा देणारे जीवाश्म कोठे सापडले ?	हे ठिकाण दक्षिण अमेरिकेत आहे.
६.	मोठा रोहित पक्षी कोणत्या राज्याचा राज्यपक्षी आहे ?	हे राज्य आशिया सिंहासाठी लोकप्रिय आहे.
७.	रोहित पक्ष्याची ही प्रजाती संकटग्रस्त आहे.	ही प्रजाती दक्षिण अमेरिकेच्या डोंगर रांगामध्येच आढळते.
८.	जागतिक फ्लेमिंगो दिन केव्हा साजरा केला जातो ?	पक्षितज्ज्ञ जॉन जेम्स ऑडोबॉन यांच्या जन्म दिनी.
९.	जगभरातल्या रोहित प्रजातीविषयी इत्थंभूत माहिती देणारा ग्रंथ "Flamingos" चे लेखक कोण ?	हे पुस्तक २०१७ साली प्रकाशित झाले.
१०.	चित्रातील पक्षीशास्त्रज्ञ ओळखा. 	हे IUCN मध्ये रोहितपक्षी गटाचे मुख्य कार्यकारी आहेत.

अमरावतीत उलटचोच तुतारी पक्ष्याचे अवेळी स्थलांतरण

अमरावती शहरालगत बोरगाव धरणावर अभिमन्यू आराध्य, प्रशांत निकम पाटील, वैभव दलाल आणि मनोज बिंड यांनी उलटचोच तुतारी या पक्ष्याची नुकतीच महत्वपूर्ण नोंद केली आहे. अमरावती जिल्ह्यात वरुड आणि यवतमाळ येथे यापूर्वी घेण्यात आलेल्या तुरळक नोंदी उन्हाळ्यात म्हणजे परतीच्या स्थलांतरणाच्या वेळी घेण्यात आल्या आहेत. मात्र हिवाळी स्थलांतरणाच्या सुरुवातीलाच सप्टेंबर महिन्यात आश्चर्यकारकरित्या करण्यात आलेली नोंद होणे म्हणजे जागतिक तापमानातील व हवामानातील बदलाचा परिणाम असण्याची शक्यता आहे.

माहितीचा उजाळा उत्तरे

१. मोठा रोहित
२. ऑस्ट्रेलिया
३. सहा
४. बर्ड कॉन्झर्वेशन सोसायटी गुजरात
५. अँडीज पर्वतमाला
६. गुजरात
७. अँडीजचा रोहित
८. २६ एप्रिल
९. मॅथीवडरसन
१०. पॉल रोज

Book Post

प्रती,

प्रेषक :

महाराष्ट्र पक्षिमित्र

६३, अरण्यार्पण समता कॉलनी,

कठोरा रोड, अमरावती.

४४४६०४

E-mail : pakshimitra@gmail.com

website : www.pakshimitra.org

Mob. +91 7030101981

पक्षिमित्र

संपादक : दिगंबर गाडगीळ

मूल्य ₹ ५/-

मासिकात व्यक्त केलेल्या विचारांशी
संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

अक्षरजुळणी : ज्ञानपथ प्रकाशन

मुद्रक : ज्ञानपथ प्रकाशन